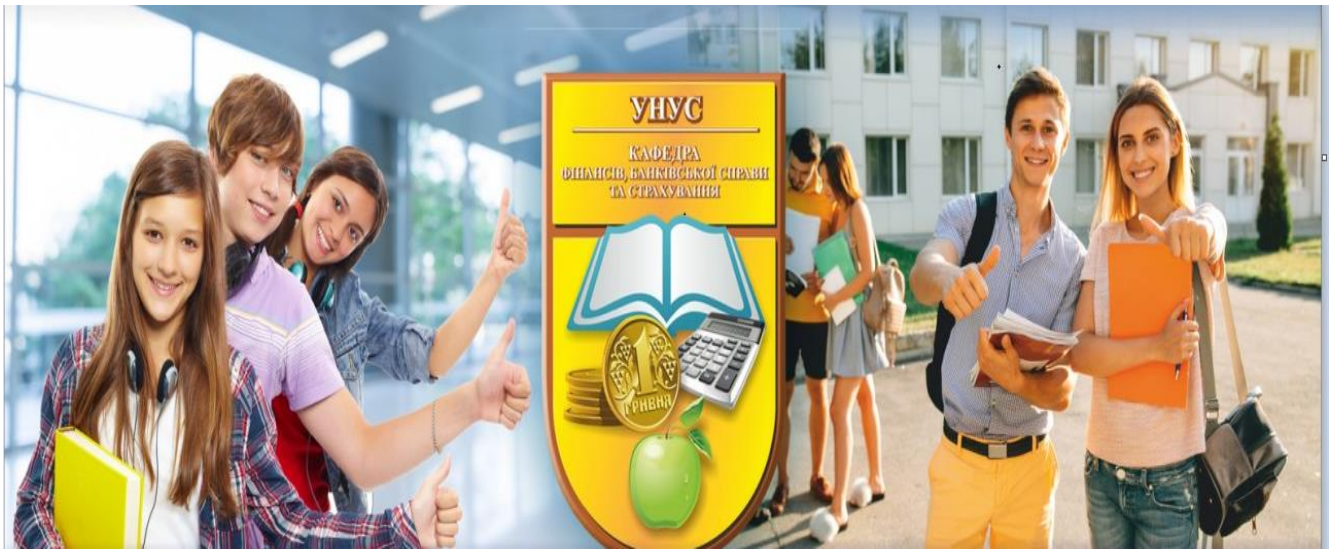

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ ПІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

*«Розвиток фінансово-кредитних систем: виклики
сьогодення»*

6-7 червня 2022 року

Умань 2022

Рекомендовано до друку вченою радою факультету економіки і підприємництва Уманського національного університету садівництва
(протокол № 6 від 16 червня 2022 року)

Редакційна колегія:

Нестерчук Ю.О. – д.е.н., професор, декан факультету економіки і підприємництва; **Непочатенко О.О.** – д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського НУС; **Мальований М.І.** – д.е.н., професор, проректор з науково-педагогічної роботи Уманського НУС; **Прокопчук О.Т.** – к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського НУС; **Лиса Н.В.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського НУС; **Власюк С.А.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського НУС; **Ролінський О.В.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського НУС; **Бечко П.К.** – к.е.н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського НУС; **Гузар Б.С.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського НУС; **Мельник К.М.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського НУС; **Барабаш Л.В.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського НУС; **Бондаренко Н.В.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського НУС; **Колотуха С.М.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського НУС; **Улянич Ю.В.** – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського НУС; **Пташник С.А.** – к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського НУС.

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Розвиток фінансово-кредитних систем: виклики сьогодення», 6-7 червня 2022р. Уманський НУС. Умань. 176 с.

Відповідальність за достовірність цифрового матеріалу, фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори надісланих матеріалів. Висловлені у цих матеріалах думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. Економіко-теоретичні аспекти розвитку фінансово-кредитних систем

Andrusishyna N.V., Vlasiuk S.A. BANK AGRARIAN CREDITING UNDER WARTIME CONDITIONS	8
Барабаш Л.В. ЕМПІРИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ ФІНАНСІВ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ	10
Богущ В.А. БАНКІВСЬКИЙ СЕКТОР – ЯК ФАКТОР ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ УКРАЇНИ	11
Бондаренко Н.В., Дашкевіч І.С. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ КЛІЄНТСЬКОЮ БАЗОЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	13
Бондаренко Н.В., Кононенко С.Л. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ КРЕДИТНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	15
Zaiarna V. O., Vlasiuk S. A PECULIARITIES OF FINANCIAL SUPPORT OF THE AGRICULTURAL SPHERE IN UKRAINE IN WARTIME CONTEXT	17
Власюк С.А., Сакалюк А.В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНОЇ СФЕРИ	19
Герасименко А.В. ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ПІДХІД ДО УТОЧНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	20
Катеринич А.М., Власюк С. А. АКТИВІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ	23
Качур А.В. ДОБРОВІЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ЯК ФАКТОР ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	24
Колотуха С.М. ЕФЕКТИВНИЙ КРЕДИТНИЙ МЕХАНІЗМ ЯК ФАКТОР СТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	26
Корсун І.М. СТРАТЕГІЧНІ ТА ТАКТИЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ В УКРАЇНІ	29
Костогриз В.Г. ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ У ПРОСТОРИ ВПЛИВУ ДЕСТРУКТИВНИХ ЗМІН VUCA -СЕРЕДОВИЩА	31
Костюк В.С. ФІНАНСОВІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ДОМОГОСПОДАРСТВ	33
Коцюк А.О. РИНОК ПЛАТІЖНИХ КАРТОК УКРАЇНИ: СТАН ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ	35
Крижановський О. О. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО БАНКІВСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ	38
Прокопчук О.Т. НОВОЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	39

Разумова Г.В., Альперович Я.І	41
ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ТА ЇЇ ПЕРСПЕКТИВИ	
Томарович Т.В.	43
ФОРМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ БАНКУ	
Турик Б.В.	45
ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ У ФОРМУВАННІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ І США	
Хабарова А.А.	46
ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ РОЗВИТКУ	
Ходжабаєв Ш., Ролінський О.В., Власюк С.А.	48
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	
Шевчук О.І.	50
ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ В КОНТЕКСТІ ПОСИЛЕННЯ ДІЄВОСТІ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	
Шелудько С.А.	53
ТЕЗАВРАЦЯ БАНКІВСЬКИХ МЕТАЛІВ В УКРАЇНІ В ЕПОХУ ЕКЗИСТЕНЦІЙНИХ ПОТЯСІНЬ	
<i>СЕКЦІЯ 2. Інноваційна та інвестиційна діяльність в умовах розвитку глобальних процесів економіки України</i>	
Беляк І.О.	56
ПРИМОРСЬКІ АГЛОМЕРАЦІЇ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТИ МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ВІДНОСИН	
Гузар Б.С.	58
ІННОВАЦІЙНО - ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ	
Зайцев О.В.	61
ВІЙСЬКОВІ ОБЛІГАЦІЇ: ПОРЯДОК ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗМІЩЕННЯ В УКРАЇНІ	
Іжевський П.Г.	63
ІНВЕСТУВАННЯ В РИНОК ЖИТЛОВОЇ НЕРУХОМОСТІ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ: РЕАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
Коваль Д. В	65
ОСНОВНІ ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КАПІТАЛЬНИХ ВКЛАДЕНЬ	
Лукашук М. В	68
МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ІННОВАЦІЙ В ЕКОНОМІЦІ	
Мельник К.М., Костянко С.А.	70
ІНОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	
Павловська Ю.В.	73
ФЕНОМЕН НЕЛІНІЙНОСТІ ІННОВАЦІЙ ТА ЙОГО ФІЛОСОФСЬКИЙ СЕНС	
Славіта Ю. В.,	75
МІЖНАРОДНА ФІНАНСОВА ДОПОМОГА УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНОСТЬ	
<i>СЕКЦІЯ 3. Облік та оподаткування діяльності суб'єктів господарювання: проблеми та напрями удосконалення</i>	
Гавриленко Н. В., Андрущенко А. М.	78
ОБЛІКОВА ДЕФІНІЦІЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ	
Крочак О.І.	81
ЗАРОДЖЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	

Mykhailovyna S. O. REGULATORY AND LEGAL ASPECTS ORGANIZATION OF ACCOUNTING FOR DEFENSE ASSETS	82
Піхняк Т.А., Віжановський В.А. ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ТОВ «ЮНІБУД ДЕКОР» <i>СЕКЦІЯ 4. Гармонізація розвитку державної політики в умовах трансформаційних перетворень економіки України</i>	84
Гаркуша Ю.О. ПОЛІТИКА ГРОШОВОГО ОБІГУ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ	87
Гришко Д.О., Власюк С.А. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА АГРАРНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	88
Кроль В.В., Клим'юк Ю.Ю. ІНСТИТУЦІЙНА ДОВІРА ЯК ІНДИКАТОР РІВНЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ СУСПІЛЬСТВА	90
Матушевська В.Ю. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ГОТІВКОВОГО ГРОШОВОГО ОБІГУ	93
Медвідь В.Ю., Сокол В.М., Штих Н.В. ВЕКТОРИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАД В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	94
Мудрак Р.П., Денисюк В.В. ЕКСПОРТНІ ЦІЛЬОВІ ОРІЄНТИРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ	96
Тимечко І. ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВА В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ПРИКОРДОННОГО РЕГІОНУ ДО УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ (НА ПРИКЛАДІ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	98
Улянич Ю.В. ПОНЯТТЯ «ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ» В УКРАЇНІ <i>СЕКЦІЯ 5. Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці</i>	100
Гришук К. Г. ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ В УПРАВЛІННІ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	104
Сілічова Т.В., Дячек О.Ю. БЛОКЧЕЙН В СУЧАСНОМУ ТЕХНОЛОГІЧНОМУ СВІТІ	106
Tkachenko S. An., Potyshniak Ol. M., Poliakova Yev., Tkachenko V. An. DIRECTIONS OF DEVELOPMENT AND INTERESTS OF ECONOMIC CYBERNETICS <i>СЕКЦІЯ 6. Сучасний маркетинг: проблеми, гіпотези, дослідження</i>	108
Бутко Н.В. МАРКЕТИНГОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА	111
Грецька Н. А. ЕФЕКТИВНИЙ МАРКЕТИНГ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ: ДОСВІД ІРЛАНДІЇ	113
Євчук Л.А. МАРКЕТИНГ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ТЕНДЕНЦІЇ НА ЧАСІ	116
Ковальчук О. В. МАРКЕТИНГ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ: ВИДИ ТА СПЕЦИФІКА	118
Ларіонов А.А. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ МАРКЕТИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	120
Ніколайчук О.А. УПРАВЛІННЯ ЛОЯЛЬНІСТЮ СПОЖИВАЧІВ У ЗАКЛАДАХ ГОТЕЛЬНОГО ТА РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	121

Радзіховська Ю.М. СУЧАСНА МАРКЕТИНГОВА СТРАТЕГІЯ ПРОСУВАННЯ ТОВАРІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	123
Семенда О.В. ОЦІНКА ЛОЯЛЬНОСТІ СПОЖИВАЧІВ	126
Суздальєва Д.А. МАРКЕТИНГОВА ТА РЕКЛАМНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	128
Товстопят В.В. ПІДХОДИ ТА ЕТАПИ РОЗРОБКИ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА	130
<i>СЕКЦІЯ 7. Фінансова діяльність індустрії гостинності</i>	
Крушинська А. В. ОСОБЛИВОСТІ ПОДАТКОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ В ТУРИСТИЧНІЙ СФЕРІ	132
<i>СЕКЦІЯ 8. Економічна та фінансова безпека бізнесу</i>	
Гайдамаченко О.О. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	135
Гузь І. І. ОСОБЛИВОСТІ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ РИНКОВИХ ВІДНОСИН	137
Власюк С.А., Жикол Я.О. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В АГРАРНІЙ СФЕРІ	139
Коцуренко І.В., Власюк С. А. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРАТ «МХП» В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	141
Лаврова-Манзенко О.О. ПОДАТКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	144
Пулик Діана КЛАСИФІКАЦІЯ БІЗНЕС — ПРОЦЕСІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ	146
Sochinska Mariia INSURANCE IN FORCE MAJOR SITUATIONS	149
<i>СЕКЦІЯ 9. Методи та технології обліку, аналізу та управління підприємствами в умовах трансформаційної економіки</i>	
Григорук В.С. СУЧАСНИЙ СТАН ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ	151
Гриник О. І. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ АУТСОРСИНГ: СУТНІСТЬ ТА ПОНЯТТЯ	153
Іванова Н.А. ПРОФЕСІЙНИЙ СКЕПТИЦИЗМ: ОСНОВА АУДИТУ	155
Пасека А.О. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ	157
Підченко В.В. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ ЕНЕРГЕТИКИ	159
Ревуцька А.О., Белак О.М. ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ	162

Сіденко Н.В. ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	164
Уманська В.Г. ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА	166
Ходирєва О.О., ВИКОРИСТАННЯ КЛАСТЕРНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ АНАЛІЗУ РОЗВИТКУ ТА ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	168
<i>СЕКЦІЯ 10. Особливості ділового іноземного мовлення в сучасному фінансово-економічному середовищі</i>	
Погорілий Д.Єв. ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ МІЛІТАРИСТСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В ДІЛОВОМУ МОВЛЕННІ ПІД ЧАС ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ	171
Пономаренко О.В. LANGUAGE FEATURES OF E- BUSINESS CORRESPONDENCE	173

Отже, економічна стратегія підприємства складається з дій і підходів управлінського характеру для досягнення визначеної мети діяльності. Вона повинна забезпечувати спрямованість та адаптованість дій підприємства до умов ринку. Формування економічної стратегії потребує орієнтування на зміни зовнішнього середовища та вивчення внутрішніх проблем підприємства. Вона є динамічною та пов'язаною з процесами розвитку підприємства.

Список використаних джерел:

1. Петруха С.В., Петруха Р.М. Економічна стратегія промислових підприємств: методологія, теорія та практика (частина 1). *Ефективна економіка*. 2013. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_2_18.
2. Смичило І.І. Формування економічної стратегії підприємства в сучасних умовах. *Молодий вчений*. 2017. №12. С. 758-762.
3. Селезньова Г.О. Стратегія підприємства: навч. посіб. Харків: Вид. ХНЕУ, 2007. 240 с.

Ходирєва О.О.,

асистент кафедри економіки бізнесу та міжнародних економічних відносин,
Національний технічний університет «Харківський Політехнічний інститут»

ВИКОРИСТАННЯ КЛАСТЕРНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ АНАЛІЗУ РОЗВИТКУ ТА ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Методичний підхід до формування інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного контролінгу управління факторами розвитку промисловими підприємствами складається з трьох етапів: підготовчий (формування складових та показників діяльності промислових підприємств); основний (вибір промислових підприємств, проведення аналізу та визначення інтегральних показників їх діяльності); заключний (проведення кореляційно-регресійного і кластерного аналізу діяльності промислових підприємств, розроблення управлінських рішень щодо керування розвитком промисловими підприємств на засадах стратегічного контролінгу).

Для визначення ефективності стратегічного управління розвитком підприємств у галузі пропонується використовувати методику кластерного аналізу, яка може бути реалізована за допомогою спеціально розробленого пакету прикладних програм.

Кластерний аналіз – це загальна назва сукупності обчислювальних процедур, що використовуються при створенні класифікації. В результаті роботи з процедурами утворюються кластери або групи дуже схожих об'єктів.

Багатовимірний кластерний аналіз є корисним при вирішенні багатьох економічних завдань, так за допомогою нього можна продемонструвати виділення й аналіз рівня розвитку та потенціалу групи однорідних підприємств. Кожне підприємство у галузі має свій специфічний розвиток, який визначається умовами виробництва, що склалися на даному підприємстві, особливостями його організації та управління. Проте, якщо ця специфіка повторюється у групі підприємств, це вказує на певні закономірності, а вирізненні особливості сприяють виділенню однорідних груп підприємств.

Існує ряд думок, що більшість галузей промисловості України є укрупненими, через це результати досліджень відносно галузі в цілому певною мірою можна вважати недостовірними. Але, застосувавши кластерний аналіз, можна всю галузь або вибірку з підприємств за даним принципом розбити на кластери "малий" і "великий", за допомогою мінімальних (між підприємствами) евклідових відстаней на певній ділянці подібні до характерних особливостей підприємства об'єднуюватимуться в один однойменний кластер, а підприємства з іншими (максимальними) відстанями – в інший кластер.

Підприємства можна об'єднати до груп за різними категоріями залежно від мети групування. Припустимо, об'єктивний ознакою, основною із решти – є наявний для підприємства його рівень розвитку та виробничий потенціал. Це зумовлено змістом цієї категорії, а особливо такою її рисою, як цілісність економічної сутності даного об'єкта, яким є підприємство.

Відзначимо, що джерелом формування цілісності виробничого потенціалу підприємства є внутрішні особливості розвитку підприємства, які в свою чергу знаходяться під постійним впливом певних факторів. Ці особливості можуть бути спільними для деяких підприємств у сукупності. У такому разі подібність цих особливостей називається груповою, а виробничий потенціал та сукупність факторів розвитку групи однорідних підприємств галузі – типовим чи типом. Наявність типових особливостей чи типів визначається двома причинами. Перша – своєрідність середовища, у якому формуються одиниці загальної сукупності. Друга причина розподілу загальної сукупності на приватні – нерівномірність розвитку окремих одиниць сукупності. Кожному етапу розвитку, зазвичай, відповідає особлива модифікація досліджуваного процесу.

При виборі системи показників повинні дотримуватися наступні вимоги: кількість показників повинна мати доцільний об'єм, щоб, з одного боку, не знижувати точність і вірогідність результатів моделювання, а з іншого боку - не збільшувати витрати на проведення вимірів і обчислень. Нами раніше обґрунтовано основні групи факторів розвитку промислових підприємств, а саме управлінські, виробничі, кадрові, маркетингові, фінансові та науково-технічні, кожної з яких відповідає своя група показників[1, с.229]. Фінансові показники характеризують стан фінансових ресурсів підприємства, здатність підприємства шляхом ефективного їх

використання забезпечити безперебійний процес виробництва та реалізації продукції, покрити витрати на розширення та оновлення виробництва. Виробничі показники позначають стабільність виробничого циклу підприємства, налагодженість ресурсного забезпечення. Маркетингові показники визначають рівень ділової активності, надійності економічних зв'язків, конкурентний потенціал компанії, її ринкову частку. Управлінські та кадрові показники розкривають стабільність внутрішньої організаційної структури, налагодженість та оперативність зв'язків між різними відділами та службами підприємства, ефективність їхньої спільної роботи. Науково-технічні показники характеризують здатність підприємства до впровадження нових технологій та способів організації виробництва, до випуску нових видів продукції, виконання нових видів робіт, надання нових видів послуг [2, с.90].

Таким чином, кластерний аналіз впливає на остаточний вибір необхідних показників, що у підсумку дозволить дати більш точну оцінку рівня розвитку досліджуваних підприємств. Кластерний аналіз може виступити першим етапом розробки стратегічного управління факторами розвитку завдяки уточненню складу стратегічних груп серед підприємств, кожна з яких включає підприємства із схожим потенціалом та моделлю розвитку.

Список використаних джерел

1. Ходирева О. Сучасний стан та проблеми розвитку машинобудівних підприємств України. Економічний аналіз. 2021. Т. 31, № 1. С. 227–238.
2. Ходирева О. О. Теоретичні аспекти формування системи управління факторами розвитку промислового підприємства на засадах стратегічного контролінгу. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». 2021. Т. 37. С. 88–94.